

اور نبورغ ایچون

سنه لك بهاسی ۳ صوم « تین
یارم سنه لگی ۱ » ۵۰
اوچ آیلغی ۱ »

چیت شهرلرکه

سنه لك بهاسی ۴ صوم « تین
یارم سنه لگی ۲ »
اوچ آیلغی ۱ « ۲۰
بر آیلغی ۰ « ۵۰

چی مملکتلرکه

سنه لك بهاسی ۶ صوم « تین
یارم سنه لگی ۳ «
اوچ آیلغی ۲۰ «

اور نبورغ ژورنال «دین
ومعیشت» تلفون نور ۲۸۹

بز ملام
۱۲ تین

دین و معیشت

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبیع و صلوات و مساجد یذکر فیها اسم الله
کثیرا ولینصرن الله من ینصره ان الله لقوی عزیز

زمان تأسیسی ۳۱ دیکابر ۱۹۰۶ سنه سنده

دوامی ۳ نچی سنه

هفته ده بر مرتبه نشر اولنان دینی، فنی، ادبی و سیاسی درج ایدلماز
ژورنالدر

بیار استگن یازو
ارنی وزگار تورگه
اداره اختیار لیدر
باصله خان یازولر
کیرو فایتار لماز
مار قه سز خطلر
قبول ایداما ز
آدرس آلماشتر
رغه ۲۱ تین آلمنور
آدریسنی آچق
یازولری وتوله
آریسنز مقاله لار

شهر ایچی شا کردلرینه یلغه ۲ روبله ۵۰ تین چیت شهر شا کردلرینه یلغه ۳ روبله در.

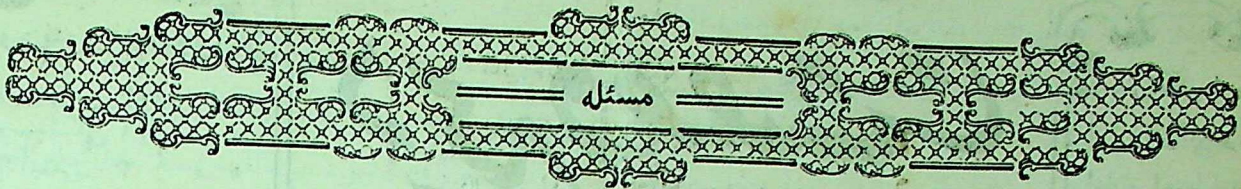
فهرست

- مسئله
- نعمت الهیه
- طلاق ثلاث
- ردالانقلابیون
- انتقاد
- مسئله مخالفت
- کزلو مدرسه سی
- تورلی خبرلر
- خارجی خبرلر
- اورنبورغ خبرلری

اختار بیه

۱۹۱۰ نچی سنه ایچون (دین و معیشت) مجله سینه
ابونه دفتری آچلدی. مجله اولگی اوچ سنه دوامیه
سنی قابو مسلکده اونکار سه کلاچک سنه ارده ده بعو-
نه وعنايته تعالی شو مسلککنده دوام ایده چکدر. ابو
نه بدلی (بیاسی) ده اولده گیچه سنه لگی شهر دن طشره
غه ۴ صوم آلتی آیلغی ۲ صوم ۳ آیلغی ۱ صوم ۲۰
تین در شهر ایچنه سنه لگی ۳ صوم آلتی آیلغی
۱ صوم ۵۰ تین اوچ آیلغی بر صومدر.
شهر شا کردلرینه ۲ صوم ۵۰ تین طشره شا کرد
لرینه ۳ صومدر.
سنوی مشتریلر گه ۱۹۰۹ نچی سنه ژورنالی نک
فهرستی ۹ نچی سنه نک آرافقی نومره سینه علاوه اید
لوب کوندرله چکدر.

بیکور مقده بیکور یازولغان کتیب

محترم محرر افندی!

توبانده یاز لغان سؤالیمه معتبر (دین و معیشت) واسطه سیله جواب ویر مکسزنی اوتنه من ک. ع. اوفا. مثلا بدری آغا، ولی آغانک بور لیانت فاشلی بروشکه. سنی صاتوب آلفاچی بولوب فاشنک بور لیانت بولو، بولماونده شبهه لنوب بر ایکی کوندن صوگ جواب برور من دیه بروشکه نی آلوب فالسه ده بروشکه نی کموشچی گه کور ساتوب فاشنک بور لیانت ایکنی تحقیق اینکان بعدنک بور لیانت فاشنی آلدیروب خانو- نینک یوزک فاشینه قویدر سه بروشکه گه بور لیانتقه اوخداشلی پر استوی فاش قویدر وب صاحبنه فایتاروب ویر سه بدری آغانک بو اشی غصب بولمی؟ سرفت بولمی؟ یوقسه امانتکه خیانت کنه بولمی؟ فایوسیغنه بولسه ده شریعت نظر نده حکمی نه در؟

اداره

جواب

بدری آغانک بو اشی سرفت بولمیدر. اما غصب بولونک امانتکه خیانت بولوغه منافاتی یوقدر. بناء علیه بو اش هم امانتکه خیانت بوله همه غصب بوله. در. بونک حکمی اینسه آلوچیغه گناهدر. هم بور لیانت قولنک بولغانک عیننی فایتاروب بیرو، نچک کنه بولسه ده هلاک بولغان بولسه قیمتنی تولاو واجب بوله در.

محترم (دین و معیشت) اداره سینه

معتبر (دین و معیشت) مجله سی علما کرامک میدان مذاکره سی اولدیغندن طولای بنده بو میدانه بر مسئله وضع ایدوب حل قیلنمه سنی علماً کرام حضرتلر نندن وعلی الخصوص مجله نی اداره ایدوچی افندیلر دن آرزو ایتمکده ایم.

حج ارکان اسلامدن بری اولدیغندن بر آدم حال

حیاتنده (ترک کنده) حج قیاه آلماینچه وفات ایتسه حج قیلدر، ق ایله وصیت ایتو واجبدر. بناء عایه وصیت بو ینچه بونک ایچون حج قیلماغان بر فقیرنی ار سال اید- لسه مذکور آدمک حجی ایله باینک ذمه سنده اولان فرض حجی ساقط اولوب، فقیرک کندوسینه کعبه اللهنی رؤیه (کورو) ایله حج فرض اولمی؟ یوقمی؟

فرض اولور سه طبیعی بارغان سنه سنک بای ایچون حج قیلدیغندن اوزی ایچون ایکنی یانی کوتک، یاخود قالدیتوبک بنه دن کیلمک لازم اولدر. شو حالک بو فقیرنک اوزینک وعائله سینک یل بو ینچه توناچق راصخو دلری حجه ک یبارکان بای اوستونه لازم بولمی یاخود فقیرنک اوز اوستونه لازمی؟ ایشته شونلرک کلیسنه تفصیلا جواب ویر مکرینی علماً کرام حضرتلر نندن استر حام ایدرم طامبو غوبر ناسی (توبان اول) ده معلم محمد یوسف مصطافایی

اداره

فلسفه ایله مأمور اولدیغمن دن حج فلسفه سی تو- غر سنده یاز لغان جمله لری طرح ایله شسو سؤال قدر لیسسی درج ایدلدی. عفو ایدیله. بزم طرفزدن ویر یله چک جوابده شونندن عبارتدر: فقیر بولغان ضروره (حج قیلماغان کشی) نک اوزینه حج واجب بولو بولما- ونده علمانک اختلافی واردر. فقط ابن العابدین حضرتلری ردالمختارده فقیر ضروره گه حج نک عدم وجوب طرفنی قولله کان. بز ایسه شونندن آرتق سوز ایته آلمایمز. بو سوزلر ردالمختارنک فهرستنک مطلب فی حج الصروره واردر. شونک ایله مراجعت قیلونه. اما سائر علماً کرام دخینه ایتورلر دلیللری ایله یاز انارغه مجله صحیفه لری اچقدر. فقط ممکن قدر قسقه کیسمه لی.

هملو «دين معيشت» اداره سندن استفتا.

افنديلر فقهاء كتابلر نده آلات المحترفين دن زكاة واجب توگل ديهش، بزنگ بو بيرلر مزده گي تسكر منلر دن واجب بولامو؟ هم اجارغه آغانده ده واجبو؟ آر صومالي يعني بر نصابقه، يا كه كوب نصابلرغه تولارلق منك، مليون صوملق تكر منلر دده حكم بر بولورمو؟ «اوشبو حقه روايتلر (دين معيشت) ژور نالينه درج قيلونسه ايدى. بيك حاجت وقوعسى كوب مسئله او- لديغچون درج قيلونسه نفع عام اوله چغنده شبه يوقدر، ايكنچي زكاة بيرله تورغان مال برله، اورمان يا بير آلونسه ساتار ايچون يا اوزى ديسده اوزندن كوب آر تورلق اولادر. بو روشلى آلونغان بير و اورماندن زكاة واجبمو؟ بو حقه روايت حاجت اولور ايدى.

مستفتى منزله اويازى بر كته اولنده امام طاهر بن شاه مراد

اداره.

اولگي سؤالنك جوابي الات المحترفين چينو- كچينك چينك قالبندن؛ بالطه اوستاسينك؛ بالطه ويچي لرن دن باشلاب؛ مليونير ز اوودشكار نك مليون صو- مالى ز اوودلريني وشولايوق مليون صومالي تكر ما- نلريده شاملدر. يعني بونلر نيقدر بهالى قيمتلى بو- لسه لرده بونلر دن زكاة واجب توگلدر.

بونك ايچون روايت ظاهر الروايت اوزرينه تصنيف قيلونغان متون فقهيه نك بارنده ده مذکوردر. آر جمله بلادمزده متداول (مختصر الوقايه) نك (لا تجب الا على حر مكلف مسلم مالك ملكا تاما لنتصاب نام وهو اما بالثمنية او السوم اونية التجارة فاضل عن حاجته الاصلية وعن دين مطالب من عبد) عباره سى مقصودغه كايدير.

بو عباره دن آكلاشكديغنه كوره اموال زكاة نك نماسى شرطدر. نما ايسه يا ثمن اولمقله اولور يا خود اسامه ايله اولور يا خود نيت تجارة ايله اولور. بو تکر

مانلر ده زاوودلرده؛ فابريقه لرده هيچ برنگ بو او چننك هيچ برسى يوقدر. يعني بونلر آفچه ده توگل، صخراده اولتلى تورغان حيواننده توگل؛ بونلر ني خواجه لري صانوب فايده لنو ايچوننده صالدر مغانلر. بناء عليه بو- نلر نك هيچ برندن زكاة بيرو واجب توگلدر.

اما بو زاوود تگرمان. فابريقه لردن كلكان فايده لرغه يل تولغاندنصوك شول فايده لردن زكاة بيرو واجبدر. اگر اول فايده لر صافى آفچه يا خود صانوب فايده لنور ايچون آلنغان مال بولسه. اطمئنان حاصل بولسون ايچون شو عباره ني ياز ساقده ضرر ايتماز (ولو اشترى الرجل دارا او عبدا للتجارة ثم آجره يخرج من ان يكون للتجارة لانه لما اجر فقد قصد المنفعة. ولو اشترى فدورا من صغر يمسكها او يواجرها لا تجب فيها الزكاة كما لا تجب فى بيوت الغلة) قاضيخان بهامش الهنديه.

ايكنچي سؤالنك جوابي زكاة بيروله تورغان مال ايله ساتار ايچون ديب تيلاسه ير آلسون تيلاسه اور مان آلسون تيلاسه زاوود؛ فابريقه؛ تگرمان آلسون همه سينه زكاة بيرو واجبدر. زيرا بونلر ساتار ايچون ديب آلنغانغه كوره نيت تجارة متحقق اولديغندن بو- نلر بارده مال نامى بولغان بوله لر. مال نامى ده ايسه حولان حول بعدنده زكاة واجبدر.

اما ير ياكه اورمان آلغان كشي بونلر ني صانار ايچون ديب آلماينچه عمرلك كه فايده لنو ايچون يعني يريني سورد يروب ايگون صاچديروب ياكه پچانى ايله اورماننك آغاچلر ني صانوب فايده لنو ايچون آلغان بولسه بو وقتنده ده زكاة واجب بولماينچه، بو نلر دن ايتكان فايده دن عشر بيرو واجب بوله در. يرني سورد يروب آشلق صاچدرغانده حاصل بولغان آشلقدن عشر بيرونك واجب ايديكى هر بر عاميكه ده معلومدر. اما اورماننك آغاچنى كيسديروب ير نك پچاننى چابديروب فايده لنغانده بونلر دن عشر واجب بولماينچه توبانده گي عبارة دليلدر.

(وفي غسل ارض عشرية وثمره وما خرج من الارض وان قل عشران سقاه سيح او مطر الا في نحو حطب) هذا استثناء من قوله وما خرج من الارض والمعنى ان نحو الحطب مما لا يقصد به استغلال الارض غالباً فلا عشر فيه وذلك كالقصب الفارسي والعشب وكالحب الذي لا يصاح للزراعة مثل بذر البطيخ والقثا وكالبن والسعف والصمغ والقطران مما يخرج من الشجر والنحل وليس بثمره ولو استغل ارضه بشيء من ذلك وجب فيه العشر) على القارى للتقايه ج ۱ صحيفه ۲۹۹ بو عبارة ده (ولو استغل الخ) ديكان سوز، یرنك پچانی اورمانك آغاچى ايله فايك لنونى قصد ايدلسه بونلردن عشر واجب بوله ديكان سوزدر.

محترم محرر افندى!

صدقه فطره توغرسنگى مشكلمزنى حل قیلوگرنى اوتنه مز.

ع. ش
بر نيچه كشى آرالرنندن بر اونی وکیل تعیین قیلوب صدقه فطره لرینی شول وکیل آرقلی امام حضرتکه بیاره لر. مثلاً اون كشى بولسه مذکور وکیل، كشى باشندن اونبش تین كهوش جیناب الهده بر دانه بر صوماق و بر دانه ایللی تین لك كمش اوز آفچه سندن ملاغه ایتوب بیره در. مونه اون كشك فطره سی دیب. بو فطره صدقه سی فطره بولوب کیتهمی یوقمی؟

اداره.

جواب بو صدقه یعنی بر صوم ایللی تین كمش آفچه، بروچی وکیلنك اوزینك گنه، صدقه سی بوله ده طقوز کشیگه اونبش تین دن، بر صوم اوتوز بش تین، بورچلی بولوب قاله در. مذکور طقوز کشینك فطره صدقه لری بیرامگان آطلی بولوب قاله در. (رجلان دفع کل واحد منهما زکوة ماله الی رجل لیؤدی عنه زکوته فخلط مالهما ثم تصدق ضمن. الوکیل مال الدافعیین وکانت الصدقة عنه) قاضیخان بهامش الهنديہ ج ۱ صحيفه ۲۶۱

بونك سببی شولدر طقوز کشیدن وکیل بو انغان كشى آنلرنك آفچه لرینی بر گه فوشوی سبیلی اول آفچه لرنی استهلاك قیلغان بوله در. امام اعظم رحمة الله علیه فاشنده استهلاك سبب ملکن اولدیقى ایچون بو آفچه لرنك بارنك وکیل اوزی ملك لنه درده طقوز کشینك حقلری وکیلنك ذمه سینه توشه در. امامغه بر لنگان آفچه وکیلنك گنه آفچه سی بوله در. فقط طقوز كشى بو وکیل گه "بزنگ آفچه لرمنی تیلا سك بارینی بر گه فوشوب بیر تیلا سك آیرم قیلوب بیر اختیارلسن" دیكان بولسه لر فطره لرزی فطره دن کیتهمه در. چونکه بو وقتک بو اون كشى مذکور آفچه ده بارده شریك بوله لر.

اما اول یرارنده براغای مثلاً بش. آلتی بالا سی وخاتونی و اوزی ایچون آیرم آیرم قیلوب بغدادی اولچه سده بعده بونلرنك بارنده بر قاپچقه صالحوب حضرتکه ایلتوب بیرسه بو صدقه لر بارده صدقه فطره دن کیتهمه در. (رجل له اولاد وامرأة فکال الحنطه لا جل کل واحد منهم حتی يعطى صدقة الفطر ثم جمع ودفع الی الفقیر بنیتهم یجوز عنهم)

هنديہ ج ۱ صحيفه ۱۹۴

اصل نعمت ایکی تورلیدرکه: بری نعمت مطلقه اولوب کشینی سعادت ابدیه گه ایرشدیره تورغان نعمتدر. بو ایسه الله تعالی حضرتنك بزلره، نماز ایچنده اولدیغمن حالده، شول نعمتنك اهلینك صراطی اوزرینه اهتدازنی، کندوسندن صورارغه امر ایتد- یکی نعمتدر. بو نعمتنك اهلاری، شول نعمتکه حاصلنغان رفیق اعلی اهللریدرکه: آناری جناب الله، قرآن

کريمده (ومن يطع الله والرسول فأولئك مع الذين انعم الله عليهم من النبيين والصديقين والشهداء والصالحين وحسن اولئك رفيقا) آية كريمة سيله بيان ايلمشدر.

مونه شوشى دورت صنفدرکه، جناب مولاناك (اليوم اكملت لكم دينكم واتممت عليكم نعمتى ورضيت لكم الاسلام ديناً) آية جليله سنده گى خطابات الهيمه لره مظهر اولارق كسب شرف ايتمشلدر. اشبو آيت كر يمه ده، الله تعالى حضرتى (نعمتى) ديه كندوسينه اضافه ايتديكى نعمت، نعمت مطلقه ومؤمنلر كه خاص بولغان نعمتدر. بو اعتباردن «الله تعالىك كافر لره نعمتى يو قدر» ديمك صحيحدر.

ايكنچيسى نعمت مقيددرکه: صحت وعافيت وباياق ومنصب وايندگو خاتون كى نعمتدر. بو نعمت ايسه، يخشى يمان. مؤمن وكافر آرالر نده مشتركر. بناء عليه «الله تعالى كافر لره كه ده نعمت بيرگوچيدر» ديمك جايز اوله در. لىكن بو نعمت، كفارغه استدر اجى او لوب، كيلجك بو نعمت لره كفار شو عذاب لره اولچغندن گويأ يوق حكمنده بلكه بر بليه مقامك ايديكى قرآن كريمده (فاما الانسان اذا ما ابتليه ربه فاكرمه ونعمه فيقول ربى اكرم من واما اذا ما ابتليه فقدر عليه رزقه فيقول ربى اهانن كلا) آية كريمة سيله بيان بيور- لمشدر.

اما فى الحقيقة؛ كشينك فرحلىوى تيوشلى بولغان نعمت، نعمت مطلقه در. الله تعالى (ان الله لا يحب الفر حين) ديه رك؛ فرحلىوىچيلرنى سومديكىنى بيان ايتد يكى حالده؛ بو نعمت مطلقه ايچون فرحلىونى؛ (قل بفضل الله وبرحمته بذكرك فليفرحوا هو خير مما يجمعون) آية كريمة سيله امر ايتمشدر. اسلاف كرام حضراتى فضل ورحمتى اسلام وسنة سنه ايله تفسير ايتمشلدر. كيمك قلبى، حياتك بولسه؛ اسلام وسنة سنه ايله فرح انه در. وبونلره رسوخ وثبات آرتقان ساين؛ قابلك فرحلىوى آرتادر.

زيرا اسلام وسنة سنه الله تعالىك بىك نقى وتازه حصى كر يوستيدرکه: آكنا داخل اولنلر كامل امين وقورقوسلر در. سنة سنه نك نورى، بدعة ونفاق اهللرينه قارشو، سونوك بولسه ده، اهل سنة نك كوز آللر نده، بالقيما فده در. اهل بدعة ونفاقك يوزارى قارالغان وقتك، اهل سنة نك يوزلرى آق ونورانى اوله چقدر. بناء عليه آنلر دايم فرح وسرورده در لره. الله تعالى حضرتى، سنة سنه دن خارج كشيلىر ايچون قرآن كريمده بىك كوب مثاللر كنور مشدر. جهل دن برسى سورة بقره ده (او كصيب من السماء فيه ظلمات ورعد وبرق يجعلون اصابعهم فى اذانهم من الصواعق حذر الموت والله محيط بالكافرين) آية كر- يمه سيدرکه: بو آية كريمة ده، الله تعالى هدايتنى؛ قارا نقى، رعدلى، ياشنلى بولوطنك يغمورينه اوخشاتوب منافق لرنده اشبو بولوطنك قارانغولغندن، كوك كو- كراوندن، ياشن بالطراوندن قورقوب، قولاقارينه بارمقارينى طيقغان كشيلىر كه اوخشاتمشدر.

فى الواقع بويله يغمورلر نك، بتون دنيا خلقى حيا- تنه، سبب ايديكىنى ملاحظه ايتمه كان، جاهل بى اذغانلر. فرط جهل لرنندن، بو يغمور بولوطنك قارانغولغنى، رعد طاوشنى ياشن بالطراونى وبونارغه لازم اولان صو- قلقى واياق آستارينك بلچرانولر ينى غنه، فكر لرينه آللر ده، اولوم قورقوسيله قولاقارينه بارمقارينى طيقوب قاچالار. حالبوكه آنك بتون دنيا خلقينه حيات ويرديكىنى بتون دنيا خلقينك شونندن فايده لنديقلرينى؛ خاطر لرينه ده كرتوب چغار ميلر.

ايشته بزم ياور وپاغه ايارونى؛ اوستلرينه آلغان جاهل بى اذغانلر مزده؛ حيات حالمه سبب اولان وبتون دنيا خلقينه فايده كيتورگان؛ قارانغو وياشنلى وطاوشلى بولوطنك يغمورى كى اولان؛ او امر ونواهى شرعيه لرنك ظاهرى وبك جزئى اغرلقارندن بارمقارينى قولاقارينه طغوب قاچمقده لردر.

بونلرنى حاضرگى كونك؛ ايكى تورلى فرقه ايتوب

(كذلك يريهم الله اعمالهم حسرات عليهم وما هم بخارجين من النار) آية جليله سيله بيان بيور مشدر.

بونلر نك دخی بر ايكنچی فرقه سی واردر كه: آنلر اصحاب ظلماتدر. آنلر ايسه قولاق يافراقلرينك اوستو نه قدر جهالة درياسينه چومغانلر دردر. آنلر نی هر طر فدن جهالة درياسی احاطه ایتكاندر. آنلر حیوان لردر. حتی حیوانلردن ده بدتر آرزونلردر.

بونلر نك قیلغان عمل لری بصیرت کوزیله کوریلوب دگل آنچی یاوروپاعه تقلید بلیه سیله من غیر نور من اللیدر. بونلر نی جهل ظلمتی ظلم ظلمتی اتباع هوا ظلمتی ریب وشك ظلمتی اعراض عن الحق ظلمتی نور هدا دن تباعد ظلمتی فایلاب آلمشدر. بونلر نك بصائر خفا شیه لری انوار سنه سنیه که مقابله قیلونسه، ظلمات اراء باطنلری آراسنه قاچه چقلری طبیعیدر. بونلر حقنده شاعر نك شو: خفافیش اعشاها النهار بضوءه

ووافقها قطع من الليل مظلم

بیٹی بیک مناسبدر. بو ایکی فرقه ایکسک نعمت مطلقه نی علی آطلاقه طاشلاب نعمت مقیده ایله تقیدنی التزام ایدوچی عیاملردر که بونلر حقنده (فمن کان فی هذه اعمی فهو فی الاخرة اعمی واضل سبیلا) تنز یل بیورلمشدر.

اللهم احفظنا من العمایة عمایة البصر والبصیرة فی الدنيا والاخرة

•••••

قارارغه مکندر. بونلر نك بر فرقه سی وار: بونلر اوزلرینی عالم وهر شیدن خبردار وتوتقان یوللرینی توغری یول دیب حساب ایتلر بونلرغه «بو یولیکز توغری دگل هلاکة یولیدر» دیب حاشا! جبرائیل کیلوب ایتسه ده اشانمیلر. حتی جبرائیلی؛ سوگوب یباره چکلر نده ده؛ شبهه یوقدر. بونلر ايسه جهل مرکب اهللر یدر که: بونلر حقلقنی بیلمازلر. حقلقنه وآنك اهلینه، عداوة ودشمانلق ایدر لر. بونلر باطالغه نصرت و یباردم ایتدکلری کبی آنك اهلینه ده محبت ودوستلق ایدر لر. ایشته بونلر هر نرسه نی، نفس الامر که خلاف اعتقاد قیلدقلری ایچون، بونلر نك حاللری: صحراده! بیک صو صاب سراب (ره شه) نی کوروب، شونی صو خیال ایدوب، شونك آرتندن یوکورگان کشینک حالی کبیدر که، بو کشیگه «ای افندی یوقغه یوکورمه آلدکک صو یوقدر. بز مونده غی کشی اول یرده صونك یو- قلعنی بیل مز» دیب نیقدر نصیحت ایتسونلر اول کشی طکللمیه چقدر. اوستونده «ای انکش کورمایسنمنی؟ آلدآب آق بولوب؛ صو کورینوب توره بیت» دیب نصیحت قیلو چینی سوگوب کیته جکدر.

شوشیلر کبی بی اذغانلر حقنده در که الله تعالی قرآن کریمک (قل هل ننبئکم بالاخسرین اعمالا الذین ظل سعیتهم فی الحیوة الدنيا وهم یحسبون انهم یحسنون صنعا) شولا یوق شونلر حقنده (وقد منا الی ما عملو من عمل فجعلناه هباء منثورا) بیوروب یوم قیامتده گی جزاء سز الرینک

اوتکان نومردن مابعد

جواب رسول اکرم زماننده هیچ اختلاف متصور دگل ایدیکی بویله ثابت اولورسه بو روایت نك بویله ثبوتی تفهیرنده گرچه امام جصاص حدیث منکر دیسه ده حدیث انس حدیث ابن مسعود بلکه ابن

اگر اعتراض ایدلسه حدیث ابن عباسک رسول الله و ابو بکر زمان ارنده زمان عمر نك اولگی ایکی سنه سنده طلاق ثلاث نی بر طلاق قیلدی لار دیهش ایکن هیچ اختلاف اولمادیغن بیان ایدردیو،

عباس نك اوزیندن منقول بعض حدیث لره مقابل
کلیکندن رسول اکرم زمانده فی روایت لریده ده
مختلف وارد اولمشدر.

شول اختلاف لی روایت لرنک برسی ایله ابوبکر
رضی الله عنه عمل قیلوب شول اختلافنی حضرت عمر
بتورگان اولور نتا که یوقاریده اجمالا بیانی کیچدی.
ان الله جعل الحق علی لسان عمر وقلبه رواه
الامام احمد وغيره. وروی الطبرانی فی الکبیر
وابن عدی فی السکال عن الفضل بن عباس رضی
الله عنهما قال عمر معی وانا مع عمر والحق بعدی
مع عمر حیث کان دیه حدیث شریف لر وارددر.
بز طلاق وقوعه دلالت قیلغان حدیث (کانه منکر
در والاصح ما رواه ابو داود الترمذی وابن ماجه
ان رکانه طلق زوجته البتة فحلفه رسول الله صلی
الله علیه وسلم انه ما اراد الا واحدة فردها الیه
فطلقها الثانية فی زمن عمر رضی الله عنه والثالثة
فی زمن عثمان رضی الله عنه قال ابو داود وهذا
اصح، فتح.

ایمدی نجیب افندی نك عصر سعادتدن باشلاب
حضرت عمر گه، چاقلی متفق اولمه لری اجماع غه دلیل
دیه کیترمه سی اصلا صحیح دگلدر.
زیرا حدیث ابن عباسنی جصاص ره منکر و حدیث
رکانه یب ابن همام حضرت لری منکر دیمشدر بو
نکا خلاف رسول اکرم نك ابن عمر گه جوابی
وبانت منک دیماکی وابن مسعود وابن عباس دن
خلاف حدیث لر فتح القدرده مبیندر.

نچوک اجماع ثابت اولسون بو قدر مخالف
روایت لر ایله ودخی صحیح بخاری باب من اجاز
طلاق الثلاث لقول الله تعالی الطلاق مرتان فامساک
بمعروف او تسریح باحسان دیه ترجمه سنده بو
آیتنی طلاق ثلاث دفعه وقوعه دلیل مقامنده کلتر-
مکی عین انس رضی الله عنه قرآن روایتی ایله
مؤید اولدغینه بناء ابن عباس رضی الله عنه روایتی

جصاص ره قولنجه منکر اولدغندن تعارض اولمایدر.
وقوع ثلاث روایت لری قوه لیدر.

الطلاق مرتان آیتنی طلاق رجعی اولدغندن طلاق
ثلاثقه نفیا واثباتا مدخلی آذر اما او تسریح
باحسان آیتنی عام اولدغندن طلاق ثلاثنی ده شامل-
در نتا که علامه عینی ذکر ایدر.

ودخی حدیث بخاریده عوبمر نك بعد اللعان دفعه
طلاق ثلاث قیماقنی عینی ده انکار قیلما ینجه رسول
اکرام امضا قیلماقی طلاق ثلاث وقوعینه دلالت قیله
در دیدی.

رسول اکرام زمانده طلاق ثلاث وجودنه ووقو
عنه بو حدیث ده دلیلدر عصر سعادتدن باشلاب
اجماعنی نیچک دعوی ایدر که کیرک هم ثلاث لفظی
الفاظ خاصه دنبر محلی آنی اولدیغنده انما ایتمک لغت
که مخالفدر. لعان قسامه اقرار بالزنا استند ان
تسبیح لرغه قیاس قیاس مع الفارقدر زیرا طلاق
شرعا لفظ مخصوص برله عقد قید نکاحنی رفعدر
ایر بر ایکی اوچ طلاقنی مالک اولدغندن بدعت
اولسه ده تصرفی جائزدر. آرتوغنده تصرفی جائز
دگلدر صحابه کرام دن ابن عباس یوز طلاق قیلدم
دیگان کیمنه گه طلقت منک ثلاثا وسبع وتسعون
اتخذت بها آیات الله هزوا بیوره شددر.

وفی الموطأ ایضا بلغه ان رجلا جا الی ابن مسعود
فقال انی طلقت امرأتی ثمانی تطلیقات فقال ما قیلک
فقال قیل لی بانک منک قال صدقوا هو مثل ما یقولون،
وظاهره الاجماع علی هذا الجواب فتح القدر
وبونک امثالی طقسان طقوز وونک طلاق سن دیکن
لرنی اوچ طلاق ایله حکم ایتمشدردر.

اگرده فقط ذکر تسبیح کبی صان ایله متعدد اوور
سه سیکز یوز. وونک طلاق واقع اولور ایدی لعان
اقرار بالزنا ده دورت شاهد اورنینه قائم مقام اولد
غندن تکرری لازمدر.

طلاق ده لازم دگلدر زیرا مجوع اوچ طلاق بر

ودخی طلاق بر حکم شرعی در حکم شرعی لره
جوهر ذات حکم لری ویر لور صحت فساد بطلان فسخ
برک ایکی نك اوچلك کبی شونک اوچون اوچ طلاق
اوچدر هم آنچه بیرکان کبی اولادر.
عالم جان الخالدی الکو بیازی.

فرد اعتباریدر شرعا بر طلاق منزله سنده در شونک
اوچون طلقی نفسک صورتنده نیت ثلاث درست در
ودخی طلاق من قبل الاسقاطات اقرار بایندن در بر
کیسه بر آغز دن اوچ درهم ایله ضررینه اقرار
قیلسه اقرار ایله حکم ایدلنه در قاتلاب ایتو لازم
دگلدر موندهده یعنی طلاقدهده او یله در.

کرهک عصر واحدده کرهک ایکنچی عصرده بولسون
علماً مجتهدین بر حکم که اجماع قیاشسه لر سوکره
بونلردن برسی قولندن رجوع قیلسه بوده مختلف
فیه بولغان اجماعدن بولادر. لکن هر نچک بولسه
ده اجماعغه سند لازم بولادر. سندسز اجماع یوق.
چونکه سندسز عامالرنی بر مرکزگا جیو ممکن بولی
سند شونک ایچون کرهک بولادر. بو سند کرهک
خبر واحدده بولسون ائمه حنفیه قاشنده سند بولا
در. لکن بعضر سندنک قطعی بولماقی لازم دیلر.
بزیم طرفدن ایتهمز اگر سند قطعی بولسه اجماع
عدن برده فایدا بولمی لغوگنه بولوب قالدر. چو-
نکه اجماعنک قطعی بولوی دایلی جهندن توکل بولسه
اجماعنک نفسندن بولدر. توضیح سوزاری تمام
یوقاریده اجماعنی بیشکا تقسیم فیلدی. اجماع
صحابه، اجماع تابعین، اجماع تبع تابعین، اجماع من
بعدهم اگر صحابهگه مخالفة بلذسه صحابهگه مخالفة
برله بولغان اجماع دیگان ایدی. اوشبوکا تلویح
تفصیل قیلوب دیدر: اولگسی یعنی اجماع صحابه آیه
خبر متواتر منزئنده بولوب منکر کافر بولادر.
ایکنچیسسی یعنی اجماع تابعین خبر مشهور منزئندک
بولوب منگرنی تضلیل قیلورلر. اوچنچی دورنچی

دخی اجماعنک یوقاریده بیان فیلغانچه حجة قطعیه
بولوینه بعضر ذاهب بولدیلر اهل مدینه نك اجماع-
عسی دیب و بعضر ذاهب بولدیلر عتره رسولنک
اجماعسی غنه دیب. لکن بز یعنی علماً حنفیه بویله
دیوی مز بلکه کرهک اهل مدینه کرهک عتره رسول
کرهک باشقه علماً مجتهدینلر بولسون اگر کتابدن
یا سنتدن استنباط قیلوب بر نرسه که اجماع قیلسه لر
بو اجماعده حجة قطعیه بولدر دیهمز. چونکه آنار
نك یعنی «اهل مدینه یا عتره نك اجماعسی غنه اجماع
بوله دیگانلر نك دلیل لری بزیم مطلوبمزه دلیل بولا
در. آنلر نك دلیل لری نبینا صلی الله عه م نك (ان
المدینه طیبة تنفی دبتها) بیورمش. خطأ خبث بوله
در. بزیم یوقاریده بیان فیلغان دلیل لرمز بزیم
مذهبمزه آچق فوتلی دلیل بولالر (یدالله علی الجماعة)
(من خالف الجماعة قدر شبر فقدمات میتة الجاهلیة)
(علیکم بالسواد الاعظم) حدیث نبوی لری بزیه دلیل
قوی بولالر. دخی اجماعنک کوب نوعسی بار.
اجماع صحابه، اجماع تابعین، اجماع تبع تابعین، اجماع
من بعدهم اگر صحابهگه مخالفة بلذسه، اصحابغه
مخالف بولغان اجماع بوسی مختلف فیه بولغان اجماع
بولادر. بو سوکغنی نوده تبدیل جائز بولادر.

سى يعنى اجماع تبع تابعين اجماع من بعدهم بونلر غه منكر تضليل قيلدر لماس مختلفي فيہ بولقدن.

تلويح سوزى.)
دخى نسخ اجماع حقنده تلويح سوزلرى: اجماع اجماعنى نسخ قيله مو؟ يوقه مو؟ مختلف فيہ بولغاننده نسخ جائز لکن امام فخر الاسلام مطلقا نسخ جائز ديدر. ولو قطعده بولسون. لکن جههور فاشنده غسى اگر مختلفي فيہ بولسه جائز مختلفي فيہ بولماسه يا ايسه قطعى بولسه جائز تو گل. (تلويح)

ايندى حاضر گى زمانده قى انقلابيوندن بولغان عامالر کندلرين مجتهدلر دعوى قياوب هم کندلرينه قوتلاشر ايچون کندلرينه امور انقلابيه لرده مسلك داش اولغان فرانصوزچه روسچه عالم بولغان کندلر نچه آوبرازونوى بولغان يوريستلرنى، آفاديهيك لرنى، اور نيئاليستلرنى رفيق ايتوب اجماع ياصى مز ديلر. ايندى بونده خضر تلميز دن صور ايمىن اولابو نلر غه فقيه و مجتهدلر ديب ايتومز ياريمى؟ اگر يارا سه بونلر نك اجماعسى اجماعنك قاي نوعسندن بوله؟ البته بشنچى نوعسندن يعنى اصحابغه مخالف بولغان نوعدن بوله در، اويله بولسه بو اجماع مختلفي فيہ بولغان اجماع بولدى، اگر بونلرنى مجتهدده ديسهلر، اجماعلرى منتقده ديسهلر بونلر غه تيوش بولا سند اجماع حاضر لر گه. لکن سندلرى هيچ يوق شول! مثلا حجاب نك وجوبى اجماع صحابه برله ثابت صوگره بو اجماع صحابه گه اجماع تابعينده قوشولغان. صوگره بو اجماعلر ه اجماع تبع تابعين لرده قوشولغان. همك اصحا بغه موافقت برله اجماع من بعدهمده قوشولغان. شو شى دورت اجماعنى بو انقلابيون دن بولغان مجتهدلر نك: بز نك فكر مزچه شولاي بولور غه كيره ك ديوب اجماعلرى رفع حجابغه حجة بوله بيلور مى؟ البته نولمى! بونلر بلكه اجماع صحابه گه انكار لرى سببندن كافر بولور غه كرك العباد بالله. اجماع تابعين لره انكار برله ضال مضل مبتدع بولور غه كره ك الله محافظه

فيلسون. ئلى بو ترديدلر آنلرنى مجتهد لر ديساك فقيه لر ديساك! والا بو ترديدلر برده يور مى بلكه بونلرنى دين اسلامنى و شريعت معاهده نى توبى طاب. مرى ايله آودار غه طرشوچى لر بوله در. بونلر نك اجماعلرى دين اسلامنى سوندر وگا بوله در. اجماع صحابه اجماع تابعين اصلا نسخ ده قيلنمى لر. اگر اصحاب تابعين دن صوگغى اجماعلرده اگر قطعى بو- لسهلر بوننده نسخ جائز بولميدر. ئله بيت اجماعده بعضلر اهل مدينه نك گنه اجماعسى اجماع بولوب حجة بولا ديمشلر و بعضلر حتى عتره رسول الله نك غنه اجماعسى حجة بوله ديهش لر. لکن امام اعظم ره گنه تا بعين و تبع تابعين لرنك اجماعسون تعميم قيله در. قايا بو زمانده غى اجماع لر. خير بو زمانده تابعين و تبع تابعين لر عصر نده اجماع تمام بولوب بتمگان مختلفى فيہ بولوب قالغان مسئلهده اجماع قيلسه لر. هم بونلر ده اهل و اجماعدن بولسه لر « اهلية اجماعنى بيان يو قارىده اوندى» بو وقتده بر مذهبى قوتلاب اجماع ياساسهلر بوسى بلكه يارارده. صوگ ايندى يوريست لرنى ده مجتهد ديب امور شرعيهده آنلر غه ايار مك بو نه ديمك؟ همده آنارده فقاہت نرده؟ بلكه حق و توغرى بولدن ياز در غه مجتهد بولسه لر بوسى بيك بولور. عجب بزييم آطافلى بعض عالم لرمز بوندای امر لرده آنلرنى رهبر ايتوب آنلر نك عقلى فكري تلادكچه شريعة ياصاماق بوله لر الله الله!!! فردشليم برده صلى نى صاقلار غه كزه نى، صارق قوى صاقلار غه بورينى قويغان كشى نى ايشتد كم يوق!

ئله بو انقلابيونلر نسخ جائز بولغاچده: مطلقا جائز كره كنى وجه برله بولسون ديب اجماع اصحاب و التابعين لرى نسخ ايتار گه طرشه لرمى!؟ خير نسخ جائز بولغاچده هر نوع نسخ جائز تو گل. جائز بولغان نسخ جناب رب العالمين نك بعض آيات قرآنيسون ايكنچى آياتلر برله نسخى جائز. همده

سنیتمنی کتاب برله نسخ جائز هیده ائمه حنفیه فاشنک کتابنی سنه برله نسخ جائز. سز نك فكر كز چه اجماع برله كتاب سنه نسخ قیلنمی! سز نك حر كئلر كز دن شول بلنه در.

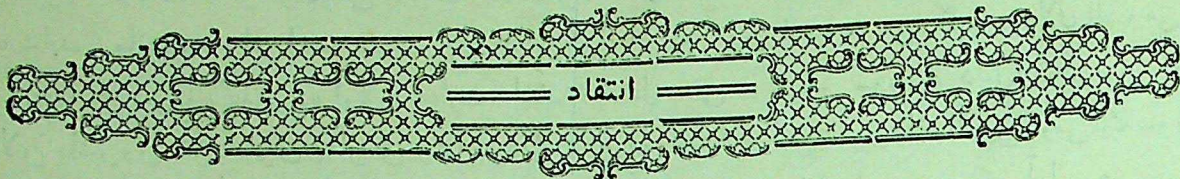
همده احكام عقليه ده نسخ جائز توگل عقاید دینیة عقليه لر کبی. اوندن اجماع صحابه و اجماع تابعین و تبع تابعین لر نك اجماعسی منعقد بولنغان حشر جسمانی عذاب سوال فی القبر صراط میزان جنة و نعيمها المذکورهلر جهنم و عذابها المذکوره هر برسی اصحاب تابعین و تبع تابعین لر نك همده بونلر دن صوگفی اهل سنه علماسی نك اجماعلری ایله ثابت بولنغان بولنسه ده بونارده اوز گرتوب حشر جسمانیغه: بو جسم بولمی باشقه جسم حشر قیلنه ديب. عذاب قبرنی: بر خیالغنه ديب. جنة جهنمی: ظاهر نچه تو گل مؤول ديب اعتقادنی اوز گار توگز احكام عقليه نی شرعیهلر نی نسخ بوله در.

سز عقئگز معقول و مصلحت کورگان نرسه نی شریعة مصلحت و معقول کوره ديب شریعتنی عقاغه ایار تمک بولاسز. درست عقل نك کرشی بار بوتو نلای یوق توگل! لکن ادراک قیلغان قدر سنک گنه اما عقل ادراک قیلغان امرلرده برده بولا توفیق شارع امر قیلغان دینه زده تعبداً قیله بیرهمز. صوگ بیت اوز گزده فکر لب قارارغه کیره ک ایگز. مکه مشرکلری نبینا صلی الله عه م گا رسالت کیلوب جناب رب العالمین (بلغ ما انزل الیک) آیه کریمه سون تنزیل بیوردقلری صوگنده رسول الله صلی الله عه م برده کفار و مشرکلر دن تارتامی فورقمی دین اسلامغه دعوة قیله باشلاغاچ مشرکلر نبینا صلی الله عه م گه ایگانلر: سین کندک بر یتیم همده بر فقیر سین نیچک پیغمبر بولورغه صلاحیت تابوب پیغمبر لک دعوی قیله سن اگر الله تعالی بزه بر پیغمبر یباره ایکان آتاسی آتاسی تیگز بولغان بیک پای بولغان کشینی یبارر ایدی ديب کندلری سز نك کبک عقللری برله برده پیغمبر بولوین قبول

ایتمامشلر. شولای بولسه ده هنوز نبینا صلی الله عه م نبی آخر الزمان بولوب دین اسلامغه و توغری یولغه امتنی دعوة قیلغان همده شویله عقللری برده قبول ایتمگان آدمنی صوگره کندلریده اکثرسی پیغمبر ديه تصدیق ایدوب اسلام برله مشرف بولوب فکر لر نی نك عقللری نك برده ایر شه گانون بلسگانلر. سز نكده: بزیم عقلمز بزیم فکر ز دبوگز بعینه شول بیت! جناب رب العالمین ده برده: بو محمد صلی الله عه م نی پیغمبر ایتمو آدم لر نك عقلنه توغری کیلمی باشقه پای شوکتلو پادشاه بالالرن دن پیغمبر یاصیم ديب برده محمد صلی الله عه م نی درجه نبوة و رساله دن کیرو توشرمی بلکه کافر لره بایلق ثروته عا شعلق لری ایچون شلته قیلوب سورۀ مؤمنین ده (ایحسبون انما نمدهم به من مال و بنین نسارع لهم فی الخیرات بل لا یشعرون) ديه آنلر نك عقل ديه اولیغان نرسهلری عقل بولمی هوی ایکن بلدرمش چونکه عقل انسان نك ضررینه بولماس هر عقل فایدا غه بولور. لکن اهل ضلال لر عقل برلن فکر آراسن آیر مادقلریندن عقل ديه ظن قیللر. منه کور دگز بیت کفار قریش لر نك عقللری نصل بولدی؟ حتی مولی سبحانه و تعالی آنلر نك سوزلریندن سورۀ فرقانده خبر بیروب (وقالوا ما لی هذا الرسول یا کل الطعام ویهشی فی الاسواق ولولا انزل الیه ملک فیکون معه نذیرا او یلقى الیه کنز او تکون له جنة یا کل منها) بیورمش. منه بیت! بوندن ده اعمق لقی بوندن عقل سزلق بولورمی؟ جناب رب العالمین طرفدن بعضسی مشروع یعنی مأمور به و بعضسی منهی عنه بولوب کیلگان احکام شرعیهلر ک؟ حسن قبیح عقلی ديب علمسون سببن بلورگه طرش. مولی سبحانه و تعالی توگل، بر پادشاه سکا قوشسه: بار فلان بیردن طاش آلوب کیتر یا ایسه بالچق آلوب کیتر دیسه شونی صورارغه حدک یوق! اگر صورای قا لساک پادشاه سکا: بنم اشده سنک نی اشک بار قو- شجاج سین کیتر و السلام ديه چک توگل می؟ البته شو

لاى ديه چك. ذاتا مأمورنك بونده برده اشپده يوق
بيت! مولى سبحانه وتعالى پادشاهلرنك پادشاهسى

بولسونده آتدن صورماق بول بونى ننداين عقل قبول
ايدر؟ آخرى وار ف. سيمانى.

اديب محترم رضاءالدين افندى حضرتلرينك ۲۲
نچى عدد (شورا) ده مشهور آدملر عنوانيله يازديعى
مقاله عاليه تاريخيه لرنك ابن عربشاه ترجمه سنه مومى
اليهنك سنه تولدى ۷۹۱ ده كورساتديكى حالده تيمور
نك آنى اسير ايدرك كوندرديكى تاريخى ۸۰۳ ده
كورساتيله در. بو حالده تيمورنك ۱۲ ياشلك بر مرا
هقنى اسير كوندرمكن مقصدى نه اوله بياور؛ واون
ايكى ياشلك بر مرهقده عيال نچك اولور؛ يوقسه
عيالدىن مراد آنچق قرابة اولوب اقربا وقوم قبيله
سيله، قوم وقبيله سنده اولان بر خصوصيته مبنى شو-
نلره تبعاً مومى اليه ده اسير كوندرلدى ديهك مراد
ميدر؟ ديه ذهن عاجزانه يه بر طاقم سواللر توارد
ايتنه در.

بولسه سراى شهرنك ۴ سنه توروى ايله بو اون سنه
تهام اوله در.

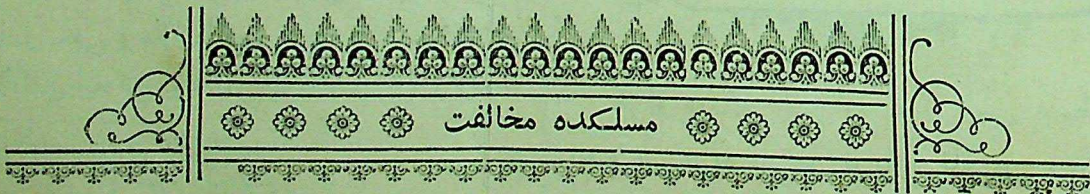
ايندى آسترخاندىن كيتوب قريم عه كيلوب تورور
غه واندن قارادينگزنى كيچوب ادرنه گه جقارغه ده
بايتاق وقت كرك. حالبوكه ادرنه ده اون سنه تورديغى
تصريح ايديلديكى كى ۸۲۵ ده ادرنه دن كيتويده مصر
حدر. بو حالده آسترخاندىن كيتوب قريمده تورور
ادرنه گه چيغوينه آنچق يل يارم كوب بولسه ايكى يل
مدة قاله در.

بناء عليه مقاله باشنك بازلغانچه بزم مملكتمز كه
كيلوب شهرتلى عاليم اسميله اوزون وقتلر تورويينه
وقت مساعده قيلمه اغانداى طويله در. يوقسه اوزون
مدت تورودن سراى شهرنده، تحصيل اثناسنده دورت
يل تورومقى مراد ميكان؟

وبرده مذكور مقاله ده (سلطان محمد بن عثمان)
ديه يازلمش. بو ايسه سهو ناسخ يا خود خطاط طابع اولمليدر.
زيرا سلطان محمد يلدرم بايزيد خان اوغلى ايدىكى
صاحب مقاله حضرتلرينه خفي اولمسه كرك.

ح ف د

وبرده مومى اليهك اوغلى عبدالوهابنك تولدى
۸۱۳ ده كورساتيله در. بو حالده اوغليهنك ولادتى وقتنك
آنچق بيكرمى ايكى ياشنده اولمه سى لازم كلور. بناء
عليه اساره وقتندن اوغليهنك ولادتنه قدر اون سنه مرور
ايتكان بوله در. اون سنه نك بيك از قويغانده بش
- آلتى سنه سى سراى شهرينه كلگانچى مرور ايتكان

مقدم يازدى آثارنك بر ذاتنى مدح ايدوب بو شيلرى
يازه: «... افندى بو مملكتنك بيوك آدملرندىن
اولوب، فقه، اصول الفقه حديث، تفسير؛ فنلرنك يخشى

محترم محرر افندى بنم بو يازدقم ملاحظه يي ژور
نالكنزنك بر يرينه درج ايتونكزى استرحام ايدرم.
رضا الدين فجر الدينف جنابلرى بوندن بش. سنه

کمالتی اولدیغی کبی علوم عربیه ده هم امثالندن او-
ستون اولدیغی سویلنور. وبعض کهمسهر، تفسیر حد
یث در سلرینه غایتده ماهر اولدیغنی حکایت ایتمکک لر
ایسه ده شاید زمانه سینه وافر انینه نسبت ایدلمک یوللو
اولور. زیرا بو شریف علملرده اولان مهارت، ایچلر
نده اولان یا شرون خزینه لر نی چقار مق و سا کردلرده
هر بر نقطه لر نندن محبت اسلامیه گه سبب اوله چق سر
لری بیان ایدر گه مقتدر اولمقدن عبارتدر افندی
گه هر نه قدر اخلاصمز کامل ایسه ده دیدکمز مرتبه یه
یتشمک دگل حتی ایشگندن اولسون آدلاب کر مشدر
دیه ظن ایتمیپورز.

.. افندی دگل آندن بشیوز آلتیوز مقدم کلن اسلام
مفسر لرینه بو شیهار میسر اولما مشدر. بونک دلایلی
ایسه تفسیر لر نی بنی اسرائیل قصه لر ی. موضوع حد-
یثلر، عوج بن عوق؛ شداد جنتی حکایه لر ی و بوندن
باشقه الف لیل و لیلته یا که هزار افسانه کتابلر نده یاز
لمیه لائق اولان آیو وتولکی امثاللری ایله طولدر د
فلر یدر. قرآن وحدیث شریفلرده مهارت کسب ایتمک
اوچون؛ الک مقدم علم و فن طریقندن بر تفسیر یولی
آچمق اقتضا ایدر.

یول آچلدقی صوکنک مهارت کسب ایدنلر بولنور.
بویله بیوک و اهمیتلی اولان خدمتلر، یاور وپا وامریقا
دار الفنون و آکادیمیه لر نده تحصیل معلومات ایدوب
چقمش تیر ان علم وحسن خالق صاحبلر نندن اولسه
اولور. یوقسه باشقه لر نندن بونی کوتمک عبشر.
"لیظه ره علی الدین کله" قول شر یفینک صادق اولمه
سیچون کله چک بر عصر ده قرآن حدیث شریفلرده
اولان علم و سرلر میدانه چغه چقنک هیچ شبیه یوقدر.
آثار ۵۷نچی جز ۲۲۹ ص. رضا افندی ننگ بو سوز-
لری اسماعل حقی و جلال الدین رومی حضرتلری
حقنده سویلاننکان ایدکی بوذاتلر ننگ تفسیر (*) لرنه طا

(*) مفسر جلال الدین رومی حضرتلری:

«من زقرآن مغزرا برداشتیم

قشرا بر دیگران انداختیم»

دیه سویلامشدر. بوذاتنگ مثنوی بی روح البیان ایاسی عنقروی و باشقه لر
مغز قرآن دیه تلقیب ایتمش لر. اوله ایسه آنره تل اوزاتق اورنلی
اولور می؟. مصحح.

لعه ایدنلره کون کبی ظاهر در. فکر نه عدم مطابقتندن
رضا افندی بونلر ننگ سوزلرینه اقتدا دکل اوزلرون
بتونلای تحقیر ایتدکی یازدقی عبارلر نندن بلنه در.
بو کون ایسه موسی بیگییغی جلال الرومی واسه-
عل حقی لری هر سوزینه دلیل ایدر. بر کون او-
فو مجلسنده. مین مثنوی جلال الدین رومی ننگ سوزلرون
آلوب شونی دلیل ایدم چونکه آنلر هر نرسه ننگ
سرینه توشوننکان حق و حقیقتنی میداننه؛ قویغانلردی
ده توبانده کی بیت لری اوقی.

هر یکی از ما مسیح عالمیست
هر الم را در کف ماهر همیست

گر خدا خواهد نگفتند از بطر
بس خدا بنه و دشان عجز بشر

ترك استننا مرادم قسوتیست

نی همین گفتن که عارض حالتیست
بو بیتلر ایلان تل دنگنه او قلنغان نرسه لر ننگ برده
اهیتی یوق. باریده قلب ده ایدکون اثبات اید و نماز
ده کی اذکار و قر آتنگ تلند انگنه اونکانلکی او چون
خدا قاشنک برده اهیتی یوق دی.

موسی بو خصوصه رضانک مفسرین کرام حقنده
انتخاذا ایدکی مسلك و یاز وینه نچک مخالفت اید؟ شونسی
جای تعجبدر! بن بو مقاله ده اولان رضانک مفسراره تشنیع
لرون علما کر امه حواله ایدوب حتم کلام ایدم
بر خلفه

کز او دیدکمز قزان غوبرناسی چسطای مضافا
تنده بر قریه در بو قریه ده تام بر عصر دن بیرو
مدرسه دینییه تأسیس ایدلوب علوم دینییه تحصیل
قیلنماغیل اطرافنده گوزل شهرت توتمشدر. خصوصا
شول عصر ننگ ربع آخیرنده ده ترقی ایدوب طلبه

ده غاينده كويابوب مدرسهارينك عددلريني ده كو بايتهش ار ايدى. لىكن مدرسهار نه قدر كوب او لسه لرده حفظ صحتكه موافق اولماديغندن كيله چك ۱۹۱۰ نچى سنده ده حفظ صحتكه موافق روشده تعمير قصد ايلامش ار ايدى لىكن بو قدر كوب طلبه گه كافي اولورداي حفظ صحتكه موافق روشده تعمير البته بر كهسه نك قوتى ايله گنه ممكن توكلدر بناء عليه بو مقصدى بالفعل ايجاد ايچون بو سنه (۱۹۰۹) سنتابر آخارارنده «اگرده كز لو مدرسهنى تعمير ده اعانته ايدوچى ذات لر اولنسه اعانته لارى مع الممنونيه قبول قىلنور ايدى» ديه اطرافقه اعلام ايلاديلر كز لونك ده اطرافده گوزل شورتنى اولد- قندن اطرافده غى قريه لر امام لر بنى رئيس ايدوب بشاشتله اعانته جمع قىلماغه باشلاديلر. البته بو اعانته صاحب لر ينه اظهار تشكر ايچون اعانته ايدن قريه لر نك وبعضى كوبلاب بيروچيلر خصوصى اسملر يله قدر اعانته لر ينى مسلمان قردشلمزه اعلام قىلما- قنى ذمه مزه لازم اولان بر بورج كى ظن ايند- كهمزدن محترم «دين و معيشت» مجله سى بزم جمله- لر مزه مساعده ويردكده هر برسسى على التفصيل يازيله واراچقدر:

اشته اعانته جمع قىلنوب مدرسهارده كيله چك سنه لر حفظ صحت قاعده سى رعايه قىلنه چق اولد- يغندن طلبه كز اوبه حال حاضر هار ينى ملاحظه غه آلماي بلىكه استقبال لر ينى فكر ايدوب هر برسسى وقتنده كيلوب طوپلانوب با حضور درسكه كرشمشلر ايدى. لىكن تأسف كه: بو سنه (۱۹۰۹) ۱۰ نچى نويابر گه فارشى تون ساعت ۱ نچى ده مدرسهدن پارار چقوب ۴ عدد مدرسهار تمام يانوب بتديلر وشونك ايلان بر ابر ايكى يوزدن زياده طلبه اورنسنز محروم قالديلر بو پارار نه قدر شاگردلر تمام يوقلاغاچ اولسده هم شويله شاگردلر بلماسداى وقتده اولدقندن شاگردلرده پشو يانو كى احتما

لر يورسده بارى تعالى نك حمايه سنده شاگردلر كلا سلامت چيقوب خلاص تابلديار بعض بر جزئى شيلرينه ضررتيودن ماعدا يانو پشو كى خفالره طلبه مصادف اولمادى.

ايمدى بو طلبه لر ني كيرو ايولرينه يبارمك درس لرندن بالكل محروم قىلو اولدقندن بر نچه ايولر اجاره گه آلتوب طلبه لر صنفى هم خليفه سى ايلان تورليسى تورلى اورنغه اورنلاشديلر البته تورليسى تورلى اورنده اولدقندن آش پشرو، درسكه كيلو كى بعض بر نچه شيلرده مشكل حالده اولدقندن خزين قلبلى اولسهارده استقبالدغى اميدلر ني ملا حظه غه آتوب ينده اولده گى روشچه درسلرينه كرشديلر ايمدى طلبه لر نك كيله چكده گى اميدلر ني بالفعل وجودكه چيقارو ايچون ارباب همة اعانته ايله غيرت كوسترسه لر نه حضور اولوب همانده مع الممنونيه قبول قىلنور ايدى.

كز لو مدرسهار سينه اعانته ايدوچى لر نك بياني: اول صهار غوبرناسى استاؤر اپول اويازى ويصوقلقه وولصتى توبلى قريدىسى بر نچى محله دن ملا محمد جان ملا عبد الصابر اوغلى فخر الدينف وملا مرد عالم ملا كمال الدين اوغلى افنديلر نك اجتهادلارى سايدسنده اوچ يوز اونبش (۳۱۵) صوم شونك ايچندن مذكور محله ده بولان اغنيالردن معدود نعمان افندى باحيطوف يوز (۱۰۰) صوم ۲ نچى محله ده ملا خير الله ملا كمال الدين اوغلى نك اجتهادى سايدسنه ايكى يوز سكسان ايكى (۲۸۲) صوم ۳ نچى محله ده ملا احمد گراى افندى علبان اوغلى با- خيطوف نك اجتهادى ايلان بر يوز آلتمش يدى (۱۶۸) صوم ۴ نچى محله ده ملا غلمان افندى ملا لقمان اوغلى وملا گراى افندى ملا لقمان اوغلى مختار فلر نك، اجتهادلارى سايدسنده بر يوز فرق بش (۱۴۵) صوم مچموعسى طوقز يوز طوقز (۹۰۹) صوم بو دورت محله لى بر قريده دن شول قدر اعانته اولماتى

قيليش (اوج روبله لك معلومات مجله سنى آلدر آلما-
غان مجله اماملرينه عبرت دكلمى؟)
طلبة كز لويه دن عبدالبارىء ملكف. آخرى وار.

البتة دقتى جلب ايدن وشونك ايله بر ابر اماملرينه
تشكرى موجب اولان شىء دندر. زيرا اماملرى اتفاق
ايلان اونبشار صوم ومؤذنلرى بشار صوم اعانة

بيكييف نك عقيدة سى و اماملرى مناظر هغه دعوتى

وان وجود الغضب من رحمة الله بالغضب. فسبقت
رحمته غضبه. ديكان سوزى هم. وذكر الرحمة الاشياء
عين ايجادها اياها. ديكان سوزى همد. واعلم اولاً
ان الرحمة انما هى فى الابدان عامة. فبالرحمة بالالام
او جد الالام. ديكان سوزى شاهد عدلدر.
بو عباره لردن كوب كشى ايله بر ابر موسى
بيكييف نك ده آكلايه بيله چكى مثال معنى: "الله تعالى
نك غضبينك وجودى، الله تعالى نك رحمتلرندن بر
رحمتدر، اشباغه رحمة، شول اشياى بارلقغه كيترو
نك عينيدر، آورتو وصيزلاو ايله الله نك رحمتى
شول آورتو صيزلاونى ايجادى وخلقيدر" ديمكدر
عبارتدر. ايندى الله نك غضبى رحمت بوله تورغان
بولسه، بر اوده، آورتو صيزلاونى، الله نك خلق
قيلوى، رحمت قيلوى بولسه، بو رحمتنى نجاته سبب
بولغان رحمت ديب كم ايتور؟ ايتسه بيله كيم قبول
ايدر؟
بيكييف نك، ابن عربى حضرت تارينه منسوب فتوحات
مكيه سندن كوچروب يازديغى مثالده - فما فى الوجود
شىء لا يكون فى هذه الرحمة - ديكان سوزيده عين
بزم سوزلر مزي حاكيدر. بونك معناسى ايسه بورحمت
داير هسينه كر مكان نرسه وجودكه كيلمى، هر شينك
وجودى عين رحمتدر ديمكدر عبارتدر. بو حالده
روز جزاده الله تعالى نك كفارى عذاب قيلوى الملهوى
آورتدير بوى صيزلاتويده عين رحمت، آچووينك
وجوديده عين رحمت ديگان سوز بوله در. ايندى بو

موسى بيكييف بد مذهب معتزله لردن جاحظ عنبرى
كبير نك زندقه لرينى بايزيد بسطامى، جنيد بغدادى،
سهل التستري كيمى صوفى صافيه قدس الله اسرارهم
حضر اتينك عين حقيقت اولان سوزلرينه بولغان توب زهر
(آغو) ايله بالدين معجون يا صامقچى بوله در. زهر گه
ند اين گنه طاطلى نرسه فوشقانده ده فانشقان نرسه
سينى زهر لديكى كيمى زندقه ده اوزى فانشقان اعتقاد
لرني زهر ليدر. دينى بتون بولغان انسانلرني، دينندن
يازدره ايمانندن آزدير ادر.
بو مسئله ده بيكييف نك يا اوچاوى بك يكل در.
ياخود اوزى تمام معناسيله (قل هل ننبئكم بالاخسرين
آية كريمه سنده اولان افعل تفضيله مصداقدر. زيرا
معتزله اولان جاحظ وعنبر يلر نك عقيدة لرى ۴۷ نچى
نومر (دين و معيشت) ده صادق حضرت نك بياننچه
سبب نجات اولان رحمت الهيه نك نوعما عموميتى در.
بوده موسى نك ديديكى قدر دكلدر. اما صوفيه لر نك
رحمت عموميه دن مراد عاليلرى مطلق وجود ممكن
ندن عبارتدر. بو معناده اولان رحمت الهيه ايله نجات
كه سبب اولان رحمت الهيه آراسنده آير ما طاغتر
قدر بيوك بلكه ير ايله كوك آراسى قدر ير اقدر.
صوفيه قدس الله اسرارهم حضرت اتينك، رحمت الهيه
دن مراد عاليلر نك، مطلق وجود ايديكنه، بيكييف نك
تشى تر ناغى ايله يابشديغى: ابن عربى حضرت تارينه نك،
فصوص اسملى كتابنده، اوز قولى ايله يازغان، شو
اعلم ان رحمت الله وسعت كل شىء وجودا وحكما.

رحمتدن نجات عهومی نی اراده قیلو نچک ممکن اولور؟
بونی اراده قیلو ایچون یاز ندیق اولملی یا خودا کسز
فکر سز بر سر سوری اولملی.

بیگیف ۲۳نچی نومیر (شورا) ده «معی الدین ابن
عربی آخرتده عذابک انقطاعنه دایر ادله شرعیه لریده
فتوحات مکیده متعدد بابلرده سرد ایدوب، شو اعتقا
دی ابو یزید بسطامی، جنید بغدادی، سهل التستری
کبی ایک بیوک ذانلره شبهسی یوق سندلرله اسناد
ایتمشدر» دی. بو سوزلری یازارغده شبهسی یوق
سندلر نك نهدن عبارة ایدیکنی بله امک یا خود اغز-
ندن چقغان سوزنی اگلاماق کافیدر.

آزغنه تار یغدن خبری اولنلر اگلار ارکه بسطا-
می، جنید، سهل حضراتی اوچنچی یوز علماسندن در،
ابن عربی ایسه یدنچی یوز علماسندن در. بناء علیه
ابن عربی ایله آنلر ار اُسنده اوچ یوز ایلی یل عمر
بار بو اراده شبهسز سندلر طابوق دگل، آنی تصور
ایتمک بیله عبئدر.

برده بیگیف اماملرده صبر یوقلغندن شکایت ایته
در. گویا ایکی سفته صبر ایدوب آنک صاچمه صیان
سوزلرینی اماملر تکلاملی ایمش. فقط بیلمش اولمیکه
اماملر، قویاشنی توتارغه دیب سیکرگان مجزه نندن
«نچک ایتوب آنی توتاق سن» دیو صور اماقنی اوز-
لرینه بر نقیصه دیب بیلر.

شولا یوق بیگیف نك ملالرنی اوزی ایله مناظرهغه
دعوتیده، بر مجنونک «من قویاش ایچینه سیکروب
منوب شونده بو اغان مخلوقاتدن نمونه آلوب توشوب
کور سانه چکمن فن هیئت علماسی بر یرگه جینالوب
شونی تماشاغه کیلس، نلر» دیمکی کبی بر اعلاندر.

ایشته بو دعوته علماء فن هیئتک باروی تیوشلی
ایسه بز معلمالر مزده موسی افندینک دعوتنه اجابته اید-
لاری تیوشایدنر. ظن دکل یقینا ایته آلامز فن هیئت علما-
سی «مجنونک دعوتنه مجنونلر وارسون بز بار میهز»
دیه چکلر در. اول حالده بز م علمالر مزده

تورلی خبرلر

◆ فیلانندیه غنرال غوبیر ناظوری «زهین» باش
مینیمستر که تقدیم ایدر ایچون فیلانندیه اشلری طو-

غریسنک بر دافلاد اوزی ایله بر ابر آلوب کیلمشدر.
زهین، فیلانندیهده واقع اولان قاتش کامیسیه ده
روس مأمورلری طرفندن بیان ایدلگان فکر لرنی
اجرا ایتو طرفنده در.

◆ بحریه ناظرینک امری بوینچه سو استوبول لیمانی
مأمورلری اوستندن خصوصی بر تفتیش اجرا اید-
لمکه باشلامشدر.

کوبدن توگل بحریه ناظرینک ایداشی قاره دکر
یورتلرینه بارغان. شونده وقته آگا بعض مأمورلر
اوستندن شکایت ایدلمشدر.

◆ قاره دکرنی بالطق دکرنی برله طوتاشدر و ایچون
قازلسی منصور اولان دنپیر- دؤین قنالی طوغریسنک
زور بر پرویقت یوللر ناظری طرفندن ترتیب
ایدلمکده در.

بو قنالی وجودکک چغارو ایچون اوچ یوز
میلون روبله قدر بر راسخودلازمدر. آمریقا میلیار
دری روقفه نلر بو قنالی قازو طوغریسنک غی امتیاز
نک اوزینه بیر یلوینی صوریدر.

◆ پیتر بورغده کوب و قتلر دن بیرو «وبا» آورو
دوام ایته کیلدی، بر کون بولسون وبا آورووندن
اولنگان کشی یوق ایدی. حاضر بونک اوستینه
چچک آورو باشلانغان، چچک آورو شول
درجه ترقی ایتکان که محلی خسته خانلر شوندی آورو
برلن طولغان دی. بونک شیکلی یوغملی (زاراز
یتانی) آورولر نك پایتختده بولوندن شکایت ایدو
چیلر بیک کوب. حکومت بونلرنی بتروگه نه قدر
طرشسهده همان بتمایدنر. بلکه همان آرتنه باره در.
در واقع پایتختنک بو کبی آوروارله مبتلا بولوی شا
یان تعجب در.

خارجی خبرلر.

◆ استانبولدن کیلگان تلغراملرغه بناء پارلامنت
رئیسسی احمد رضا بک، ترکیه ایله یونان آراسنده
اتفاق یا صاو حقنه مکالمه ایتار ایچون آنتهیه اوزا-
قلاما بئچه کیده چکدر.

◆ یونانستانده دوخاؤ نیستوا آراسنده حرکت همان
قوتلانمکده. بعض بر پیسوقولر عبادت وقتنده قرالنک

سلامتلیکینه دعاً قیلودن باش تارته لر ایکن.
 ♦♦ روشه لدن برلین گه خیر بپرولرینه قاراغانده،
 ایکی یاش کنه تیخنیک بر آپارات ایجاد ایتکانلر.
 بو آپارات ایله تیلیفون چبقلری واسطه سیله بر نیچه کیلومتر و
 اوز اقلده یولغان نرسه لر نی کور و مهکن ایمش.
 بو آپارات «تیلیویزیون» دیه تسمیه ایدامشدر.
 ♦♦ باؤار یاده عادتدن آرتق قار توشوی سببلی هر
 یرده خبر بیرشولر طوقتا لغان. خصوصاً شرق، جنوب،
 وغرب طرفنده غی تیپور یوللارنده تیالیغراف چبقلری
 بوزولغان. مونخن شهرنده تراموایلر یورودن طو-
 قتاغان.

♦♦ بوندن مقدم تبریز محرر لرندن حسین خان اسمک
 برسی غزته سنده، مسلمان خاتونلری اوراملرده وبا
 شقه اورنلرده پرده سز یوروسونلر قاچماسونلر بو
 خصوصه حکومت امر چغارورغه کیرک دیه برسؤال
 یازغانلغی ایچون حبسکه آلتش ایدی.

ایران علماسی هر نه قدر حسین خان نی اوتر وگه
 نیت ایتسه لرده اذر بایجان حکومت مأمورلری بوگا
 مانع اولمشلر وطهراندن امر اولمدقچه بو اشنگ وجود
 که چیقمایه جغینه ده قانع اولمشلر.

کوبدن توگل حسین خاننی تورمه دن قاچروب تبر
 یزدن آلوب چغوب کیتکانلر. فقط قایده بولغانلغی وبا
 شینه نیندی بر جزأ ایرشدیگی معلوم دگلسه ده تبر-
 یزده شائع اولان خبرلر گه قاراغانده ایران علماسی
 بونی قتل ایتکانلر ایمش.

اورنبورغ خبرلری.

جمعیت یورطنده «اوقو هچاسی»

۲۹ نچی نوپا برده کبچ دخی اوقو مجلسی بولدی
 موسی بیگییف مجلسنی آچقاچوق پک فزو وپکده
 آچولانوب حضرتلر نک ایتلرون آشارغه کرشدی.
 گویا حضرتلر موسی نی: یاشلر گه نماز اوقور-
 غه قوشماغان دیب یازوب چغارغانلر. . . . لکن
 بو اورنده موسی افندی، حضرتلر گه حقسز هچوم
 ایده. حضرتلر موسی نک وعظن ایشدر گه بارغا-
 ناری یوق. بولسه ده انلر یازمیلر. یازغان کشتی ار
 شول حضرتلردن اهل السنة والجماعة مذهبنی

اوگرانو چیلر در.
 فقط شونسی تأسفکه موسی یازغان سوزلر نی
 آکلماغان یاخود آکلاسه ده قلبی عناد پرده سیله بویالغانغه
 کوره توغرسون سویلر گه قولندن کیامگان بلهم، آنده
 یازلنغان نرسه نک برسی مثنوی بیتلرندن اثبات
 ایتدی کی قلبه بولمغان حالت عارضه در. و ونمازنی
 یغشی قلب برلن گنه اوقو تیوشلی «دیکن سوزدر.
 همه عینین دن لغان وجدان معناسی نک نیچه تفسیر
 لر گه مخالف ایدکی حقنده یازلغان حقیقتلر در.

موسی صوگفسینه دخل ایتمادی بونسی یالغانون
 اوستینه آلر نی اثبات در دیه ظن ایدلدی» الله هدایت
 ویرسون! بو مجلسده گی فزولق شول درجه گه واردی
 هر مؤمن گه مؤبد صورتده الله غه سجده قیلونی یو-
 کلادی. چن ایمان و جانلر ایمان خدایک عظمتندن
 قورق کیتورلر گان ایمان دی باشقه لر باریده یالغان
 وجانسزدی.

خدایک عذابندن قورق یاخود جنت امید ایدوب
 کیتورلر گان ایمانلر ایمان توگل دی. بونده خلق
 بتونلای حیرته قالدی. بر عقللی قارت «کیت یوقنی
 سویلامه! بنده ار گه نه کیره گن الله اوزی بیان قیلغان
 سکا بوندی سوزلر نی سویلر گه بو اورنده تیوش تو
 کل «دیه کلام الناس علی قدر عقولهم درسندن موسی
 غه سبقده بیردی.

موسی نک بوندن صوگ طماغنه صووق تیکن کبی
 بوغازلری طار ایدی. (ولذکر الله اکبر) آیتون اوقب
 سوزین اثبات ایدار گه طر شسه ده بویاوی کیلشمادی
 همان بر تورلی سوز کیلب چقدی.

شول کوی بی بو هچاس، موعود مقصدلردن وحسن
 اخلاق درس لرندن محروم اوله رقی اوتوب کیندی.
 شونسی عجزره ک بولدی موسی غه درس بیرو
 چی قارتقه بر آز تاتار مالایارینک کیفی قرلدی مو
 سی نه سویلاسه ده سویلاسون حقمو باطل مو؟
 دخل ایدلماسن؟ دیکن مقصدلر پک آچق آکلانندی.
 جمعیتده بولغوچی بر او

ناشری محمد ولی حسینف

محروری فیض خان داودف